

ZA IZBOLJŠANJE LISTA
potrebujemo Vaše dobre volje. Vsek, ki
na priporočilo "Glas Naroda" ali ga
pridobite na naročniku, Vam bo hvale-
žen, ker ste mu odprli pot k sreči in
k zadovoljstvu človeka.

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

CITATELJE OPOZARJAMO,
da pravočasno obnove naročni-
no. S tem nam boste mnogo pri-
hranili pri opominih. — Ako še
niste naročnik, pošljite en do-
lar za dvomesečno poskušnjo.

TELEPHONE: CHelsea 3-1242

Entered as Second Class Matter September 21st, 1903 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

ADDRESS: 216 W. 18th ST., NEW YORK

No. 281. — Štev. 281.

NEW YORK, MONDAY, DECEMBER 5, 1938 — PONEDELJEK, 5. DECEMBRA, 1938

Volume XLVI. — Letnik XLVI.

ZDAJ SO SE OGLASILE TUDI SOSEDE JUGOSLAVIJE

**ITALIJA JE MNENJA, DA MORA
JUGOSLAVIJA SAMA REŠITI VSE
SVOJE NOTRANJE PROBLEME**

Madžarska, Bolgarska in Albanija zahtevajo od Ju-
goslavije ozemlje, ki ga je dobila po povojnih po-
godbah. — Stojadinovič išče podpore hrvatskih
avtonomistov. — Izgredi napovedujejo burne vo-
litve. — Hrvatje niso praznovali 20. obletnice Ju-
goslavije.

TRST, Italija, 4. decembra. — Revizijske zahteve
na račun Jugoslavije postajajo vedno močnejše in
dvomljivo je, ako se bo Beograd, ker so se po celi o-
srednji in jugovzhodni Evropi pojavile zahteve po
premembi meja, mogel upirati tem zahtevam.

Madžarska, Bolgarska in Albanija so pri jugoslo-
vanski vladi vložile ostre note, ki zahtevajo, da so
jim vrnjena ozemlja, katera je Jugoslavija dobila
po mirovnih pogodbah.

O teh zahtevah ni nikakega uradnega poročila in
tudi jugoslovansko časopisje jih ne omenja, toda
potrjujejo jih verodostojne osebe in tudi tuji diplo-
mati so o tem sporočili svojim vladam.

Jugoslovanski ministrski predsednik dr. Milan
Stojadinovič je v svoji kampanji svojim volilcem
obljubil, da ne bo nikakih teritorialnih daril. Re-
kel je, da si je Jugoslavija pridobila zemljo s krvjo
svojih vojakov.

Znano pa je, da si Stojadinovič zelo prizadeva, da
bi dobil podporo od hrvatskih avtonomistov, kate-
re vodi dr. Vladimir Maček. Ko je bilo dr. Mačku
privatno svetovano, da bi podpiral vladu, je odklo-
nil vsako pogajanje, razun pod njegovimi pogoji, da
je Hrvatski dovoljena avtonomija. Nato je vlada
tajno poslala v Rim predsednika senata Muzurani-
ča, da pri Italiji pridobi podporo.

Cetudi pa je Jugoslavija v prijateljskih odnosih
z Italijo in so v teku trgovska pogajanja, Mazuranič
navzlic temu v Rimu ni mogel videti nobenega vi-
sokega vladnega uradnika. Povedano mu je bilo,
da mora Jugoslavija sama rešiti svoje notranje pro-
bleme.

Znano pa je, da je Albanija v resnici pod pokrovi-
telstvom Italije in da ne more od Jugoslavije nič-
esar zahtevati brez podpore Italije.

Ministrski predsednik dr. Stojadinovič je pred ne-
kaj tedni imel sestanek z bolgarskim ministrskim
predsednikom v Nišu in tedaj sta se sporazumela,
da pogajanja glede jugoslovansko-bolgarske meje
odložita do 11. decembra, ko bodo v Jugoslaviji vo-
litve v narodno skupščino. Toda zahteve bolgarskih
revizionistov so postale tako močne, da je bolgarska
vlada morala odstopiti od niškega sporazuma. V
Beogradu se širijo govorice, da bo Bolgarska dobi-
la od Jugoslavije tri obmejne kraje. Sedaj so se po-
gajanja že začela in Bolgarska zahteva nekaj ma-
cedonske zemlje in na severu pas do Pirota.

Madžarska tudi zahteva del Vojvodine in ozemlje
od Sombora pa do Bečkereka.

Albanija zahteva precej obsežno ozemlje ob jugo-
vzhodni jugoslovanski meji od Prizrena do Ohrid-
skega jezera, kjer leži sloviti samostan.

Jugoslovanska vlada izjavlja, da je odločno proti
vsaki spremembi meja. Ako se bo mogla ubraniti
teh zahtev, je odvisno od podpore Nemčije in Italije.

Stališče Stojadinovičeve vlade je zelo omajano
vsled hrvatske zahteve po avtonomiji. Cimbolj se
bliža dan volitev, temvečji so izgredi na raznih kra-
jih dežele. V nedeljo je bilo v Primostenu v boju z
orožniki ubitih pet pristašev dr. Mačka.

V četrtek je bila 20. obletnica ustanovitve Jugo-
slavije. Hrvatje so se večinoma držali dr. Mačkove-
ga poziva, da obletnice ne praznujejo. V sredo zve-
čer so je na nekem trgu v Zagrebu razpočila bom-

“Amerika ni dovolj pripravljena”

**GEN. MOTORS
VZTRAJA PRI
POGODBI**

Družba zahteva uravna-
vo stavke. — Če se bo
stavka v tovarni za ka-
rosije nadaljevala, bo
izgubilo 20,000 delav-
cev delo.

DETROIT, Mich., 3. dec. —
General Motors Corporation je
pozvala danes United Auto-
mobile Workers naj končajo stavko
v Fisherjevih tovarnih za ka-
rosije v Flint, Mich., češ, da
stavka ni upravičena in da kr-
šijo United Automobile Work-
ers pogodbo, sklenjeno z Ge-
neral Motors. Če se bo stavka
nadaljevala, bo prihodnji te-
den izgubilo 20,000 delavcev
delo v tovarnah General Mo-
tors.

Delavci so zastrajkali, ker
niso zadovoljni z delom od ko-
sa, pač pa zahtevajo dnevno
plačo. Zaenkrat štrajka 6400
delavcev, in vsled stavke je v
Buick tovarni v Flintu izgubi-
lo delo 3000 delavcev.

Delavski urad v Washingto-
nu naznanja, da se je zvezni
posredovalec James F. Dewey
podal z letalom v Detroit in bo
skušal uravnati stavko. Dewey
je eden najboljših posredovate-
cev. Tekom lanske stavke je
uspešno posredoval med štraj-
karji in General Motors.

Medtem je bila pa poravna-
na stavka pri Nash-Kelvinator
Corporation v Kenoshi in
Racine, Wis. Delavci se bodo
v ponedeljek vrnili na delo.

CHICAGO, Ill., 3. dec. —
Stavka klavniških delavcev
traja že trinajsti teden. V po-
nedeljek se bodo začeli vodi-
telji OIO pogajati z delodajalci.
Pred klavničami piketirajo
štrajkarji. Dovož klavne žvi-
ne je skoro povsem ponehal.

NENAVADEN SLUČAJ

WOODSTOCK, Ill., 4. dec. —
Splošno se domneva, da i-
majno samo otroci oslovski ka-
šelji, kar pa ni res. V tem me-
stu ga ima 86 letni K. P. Mar-
tensen. Pravi, da se ga je na-
lezel od svoje vnukinje.

“SLOVAN”

Slovensko pevsko društvo
“Slovan” v New Yorku bo do-
lo zanimiv program v sredo,
21. decembra na postaji WEAF
od 6.30 do 6.45 zvečer. Bojaki,
ne zamudite te prilike, da bo-
ste zopet slišali naše petje po-
tom radio. WEAF je smatra-
na za eno od najboljših radio
postaj in nikjer, še tako odda-
ljeni, ne boste imeli neprimlik,
da boste naravnali na 660 kilo-
cycles.

ba, toda ni napravila nikake škode.

Dr. Maček sedaj javno išče pomoči pri Italiji za
svoj avtonomski cilj. Svojim kandidatom za poslan-
ce je naročil, da se ne smejo vdeleževati sej v naro-
dni skupščini, ako bodo izvoljeni, dokler ni vstreže-
no njegovim zahtevam.

**SODELOVANJE
ČEHOSLOVAŠKE
Z NEMČIJO**

Ministrski predsednik je
razvil program za pre-
osnovo nove republike.
Odgovornost za krizo
zvrčajo na dr. Beneša.

PRAGA, Čehoslovaška, 4.
decembra. — “Z ozirom na do-
brobit sedanje in prihodnje ge-
neracije smo se odločili sode-
lovati z našo največjo sosedo,”
je rekel novi ministrski pred-
sednik Rudolf Beran, ko je po
radiju razvil svoj program za
politično in gospodarsko ob-
novo nove republike.

Beran je rekel, da bo mogo-
če sodelovati tudi s Poljsko in
Madžarsko, kakorhitro bo mo-
goče rešiti obstoječe probleme.
Beran pa tudi upa, da bo mo-
gla Čehoslovaška ostati v kar
najboljših odnosih z zapad-
nimi velesilami in tudi z Zdr.
državami.

Pojasnivši nova vladna nače-
la, je Beran izrazil zaupanje,
bodo mogli Čehi s trdim delom
premagati vse težave, ki jih
povdarjal potrebo za poveča-
nje izvoza, da bo mogla čeho-
slovaška krona obdržati svojo
ceno.

Agrarsko glasilo “Venkov”
pravi, da je bivši predsednik
dr. Edvard Beneš odgovoren
za krizo. List zahteva preiska-
vo ter protestira proti Beneš-
vim prijateljem, ki ga skuša-
jo javno braniti. List pravi, da
morajo biti vsi oni, ki so bili
v zvezi s staro vladno, nadome-
šeni z novimi uradniki.

Demokratski listi zelo laska-
vo pišejo o tem, da je sedanji
predsednik Emil Hača položil
venec na grob prvega predse-
dnika dr. Tomaža Masaryka.

Ernst Kundt, bivši voditelj
sudetskih Nemcev in poslanec
v čehoslovaškem parlamentu
je obiskal predsednika Hačo
kot voditelj nemške manjšine
na Čehoslovaškem. Imela sta
dolg razgovor o gospodarskih,
kulturnih in družabnih prob-
lemih in Kundt je pozneje ob-
javil, da je predsednik Hača
povdarjal potrebo, da stopi
Čehoslovaška v najtesnejše
zveze z Nemčijo.

Poljsko - slovaška pogajanja
za predivet meje so končana.
Slovom se je posrečilo zni-
žati število od 12,000 na 3000
Slovakov, ki bodo pripadli k
Poljski. Izgubljeno ozemlje pa
povzroča med narodom veliko
ogorčenje proti Poljakom, ker
je v nekaterih odstopljenih kra-
jih slovaško prebivalstvo 100
odstotno. Poljaki so zahtevali
te kraje iz čisto strateških
ozofov.

**FRANCIJA
ZAHTEVA
POJASNILA**

Italija mora pojasniti za-
htevo poslancev po Tu-
nizu. — Vnanji minister
Bonnet je obiskal itali-
janskega poslanika.

PARIZ, Francija, 4. dec. —
Francija je Italiji jasno pove-
dala, ne bo nikdar dovolila, da
bi Italija dobila kaj francoske-
ga ozemlja, kot je Nemčija do-
bila od Čehoslovaške sudetsko
pokrajino.

Vnanji minister Georges
Bonnet je obiskal novega ita-
lijanskega poslanika Rafaela
Guariglia in ga je prosil, da
mu pojasni demonstracije ita-
lijanskih poslancev, ki so za-
htevali od Francije Tunis, Ni-
co, Korziko in Savojo.

Bonnet je tudi novemu fran-
coskemu poslaniku Andre
Francois-Poncetu v Rimu po-
slal navodila, da od italijan-
ske vlade zahteva pojasnilo od
italijansko-kega vnanjega urada.

Poncet je bil priča demonst-
racij v poslanski zbornici.
Poslanik Guariglia je Bon-
netu izrazil formalno obžalo-
vanje ter rekel, da je bil “iz-
bruh čustven in nenaden.”

Francosko časopisje odločno
zahteva, da je Mussoliniju od-
ločno povedano, da Francija
Italiji ne bo odstopila nobene
ga ozemlja. Guariglia izjav-
pa je v nasprotju z mnenjem
francoskih uradnih krogov, ki
trdijo, da demonstracije niso
mogle biti “čustvene”, kajti
Pariz je o teh demonstracijah
vedel, še predno so se dogodi-
le.

Neko poluradno poročilo
pravi, da so bile demonstraci-
je italijanskih poslancev samo
“slaba šala”, ker Francija no-
če dovoliti vojevalne pravice
generalu Francu na Špan-
skem. Poročilo izraža upanje,
da bo “nesporazum” mirno
poravnal.

RIM, Italija, 4. decembra. —
Italijansko časopisje pravi, da
Italija in Nemčija zahtevata,
da so kolonije sorazmerno raz-
deljene med države in posebno
povdarja, da mora Italija do-
biti Tunis, Džibuti (v Afriki)
in Savojo.

Da italijanska vlada podpira
zahteve italijanskih poslan-
cev, je razvidno iz tega, da so
vsi časopisi prinesli poročila
o demonstracijah v poslanski
zbornici.

Roberto Farinacci, urednik
lista “Regime Fascista” v Cre-
moni pravi: “Italija v popo-
l-nen obsegu vzdržuje vse za-
hteve za sedanost in bodo-
nost brez vsake izjeme in no-
bena sila na svetu je ne bo
mogla odvrniti s pota, katere-
ga je brezpogojno nastopila.”

Virginio Gayda, urednik li-
sta “Giornale d'Italia” pravi,
da je bil monakovski sporazum
samo pričetek dela, ki še ni
bilo končano. Dalje pravi Gay-
da, da morajo biti drugi pre-

**“DVANAJST MOŽ LAHKO PAHNE
SVET V NOVO VOJNO” — BORAH**

CHICAGO, Ill., 3. dec. — Na zborovanju ameri-
ških tovarničarjev je govoril Louis Johnson, pomo-
žni vojni tajnik ter rekel, da bi Amerika ne bila do-
volj pripravljena, če bi vojna nenadno izbruhnila.
Manjka ji namreč najmodernejšega orožja.

Povprečen ameriški držav-
ljan ne ve, — je rekel John-
son, — kako je z našo narodno
obrambo, dočim so vlade tujih
dežel natančno poučene o na-
šem položaju in naših razme-
rah.

— Če bi morala naša armada
danes v vojno, bi ji manjkalo
artilrije, tankov, vsakovrst-
nih motornih voz, letel, stroj-
nic, žarkometov, plinskih mask
in vsega drugega vojnega ma-
terijala.

— V svetovni vojni je mor-
al naš vojak korakati in če je
prehodil tri ali štiri milje na
uro, je bilo že dosti. Dandanes
transportirajo vojake tanki in
avtomobili in sicer z naglico 50
milj na uro.

WASHINGTON, D. C., 3.
decembra. — Senator Borah iz
Idaho je rekel danes, da bo
kongres vsled javnega mnenja
prisiljen ustavo tako amendi-
rati, da ne bo imel kongres
pravice napovedati vojne, pač
bo pa o tem odločil ves narod
potom splošnega glasovanja.

— Dvanajst mož, — je rekel
Borah, — lahko pahne svet v
svetovno vojno.

Teh dvanajst mož pa ni po-
imenu imenoval.

**BELGIJA JE PREKINILA ZVE-
ZE S SPANSKO**

BRUSELJ, Belgija, 2. dec. —
Belgija je prekinila diplo-
matične zveze s špansko repu-
blikansko vladu. Belgijski po-
slanik se je vrnil iz Španije v
Bruselj, španski poslanik je pa
odpotoval iz Bruslja v Barcelo-
lono.

blemi pravice in enakosti re-
šeni med narodi ter slednjič
pravi: “Italija ne bo prav nič
pomisljala, ako bo treba kora-
kati proti Franciji.”

PARIZ, Francija, 4. dec. —
Francoski poslanik v Rimu
Andre Francois-Poncet je ob-
vestil vnanji urad, da italijan-
ska vlada ne odobrava agita-
cije italijanskih poslancev za
aneksijo francoskega Tunisa.

Poncet je sporočil svoji vla-
do, da mu je italijanski vna-
jni ministre grof Galeazzo Cia-
no zatrdil, da demonstracije
v poslanski zbornici v sredo ne
predstavljajo mnenja italijan-
ske vlade.

Francoski diplomatski krogi
pa so mnenja, da so te demon-
stracije samo uvod za name-
ro italijanske vlade, da bi v za-
meno za te zahteve Francija
prepuščala Italiji popolno u-
pravo železnice, ki vozi iz Dži-
butija v francoski Somaliji v
Abesinijo.

**MAGDA SE
BO KAROLU
ODPOVEDALA**

Kraljeva prijateljica bo
odpotovala na Riviero.
Vsled velike agitacije
Železne garde se mora-
jo njuna pota ločiti.

BUKAREŠTA, Rumunska,
4. decembra. — Redčelasa
Magda Lupescu, ki je bila pri-
jateljica kralja Karola, še pre-
dno je odšel kot izgnanec v
Francijo, bo odpotovala iz Bu-
karešte na počitnice na Rivie-
ro.

Ta ločitev med Magdo in kra-
ljem Karolom bo mogoče stal-
na.

Kot pravijo nekatera poro-
čila, je Magda prosila kralja
Karola, da ju pusti iti, da ob-
drži edinstvo Rumunske, ker je
fašistična organizacija Žele-
zne garde pričela z veliko agi-
tациjo proti kralju in njegovi
vladi ter veliko gonjo proti Ži-
dom.

Karolovi najbližji prijatelji
so mu svetovali, da pošlje Ma-
gdo iz dežele, saj za toliko ča-
sa, da mine sedanja kriza.

Javna tajnost je, da prista-
ši Corneliu Zelaja Codreanu,
ki je bil v sredo s trinajstimi
svojimi tovariši ustreljeni, ker
so “skušali pobegniti”, se
pripravljajo na novo vstajo,
navzlic temu, da je kralj Karol
izdal stroge odredbe proti
Železni gardi.

V soboto so bili zopet ustrel-
jeni trije člani Železne garde,
ker “so skušali pobegniti.”

6892 JETNIKOV

V ječah, poboljševalnicah in
prisilnih delavnicah mesta
New Yorka je vsega skupaj
6,892 oseb. Pred mesecem dni
jih je bilo 226 manj.

**BELGIJSKI MINISTR. PRED-
SEDNİK BO ODPOTOPI**

BRUSELJ, Belgija, 2. dec. —
Belgijsko časopisje poroča-
ča, da se je pojavila proti bel-
gijskemu ministrskemu pred-
sedniku Paulu Spaaku taka o-
pozicija, da bo mogoče še da-
nes odstopil.

Spaaka, ki je sam socialista,
bodo prisilili socialisti k od-
stopu, ker ni zavzel napran
situaciji na Španskem prave-
ga stališča.

"GLAS NARODA"
(VOICE OF THE PEOPLE)
Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)
Frank Saka, President J. Lupsha, Sec.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

45th Year

ISSUED EVERY DAY EXCEPT SUNDAYS AND HOLIDAYS

Advertisement on Agreement

Za celo leto velja list za Ameriko	Za New York za celo leto .. \$7.00
In Kanada .. \$8.00	Za pol leta .. \$3.50
Za pol leta .. \$3.50	Za inozemstvo za celo leto .. \$7.00
Za četrt leta .. \$1.50	Za pol leta .. \$3.50

Subscription Yearly \$6.—

"GLAS NARODA" IZHAJA VSAKI DAN IZVZEMŠI NEDELJE IN PRAZNIKOV

"GLAS NARODA", 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.
TELEPHONE: CHelsea 3-1242

ZMAGA ALI PORAZ

Francoski generalni štrajk se je zrušil, še predno se je dobro začel. Francoski ministrski predsednik Daladier je podredil železničarje in uslužbence nekaterih drugih javnih naprav vojaški disciplini. Vsako stavko teh delavcev bi vlada smatrala za upor. In Daladier je zmagal.

Francoski ministrski predsednik, ki je bil nedavno udeležen pri vladni ljudske fronte, je poslal nekakšen diktator. Milijonom francoskih delavcev je zanikal pravico do stavke ter jih drži v šahu z nasajenimi bajonetami.

Ali je bila to zmaga, ali je bil poraz? Med francoskimi delavci so pristaši dveh strank — socialistične in komunistične. Edinstven nastop je vsled tega skoraj nemogoč. Poleg tega manjka delavcem tudi enotnega vodstva.

Socialisti so zmernejši nego komunisti ter se bolj za vedajo svoje odgovornosti, toda njihova navezanost na komuniste jih sili k bolj radikalnemu nastopu. Politična konkurenca vodi v radikalizem, ker pa ni med delavstvom sloge in enotnosti, je to v škodo francoskemu delavskemu gibanju.

Poleg tega pa delavci tudi niso bili na jasnem, za kaj pravzaprav gre.

V protest samo proti nekaterim vladnim odredbam bi ne kazalo proglasiti generalnega štrajka, če bi pa hoteli ovreči vse najnovejše Daladierove odredbe, bi pa moral štrajk tako dolgo trajati, da bi vlada popustila oziroma se na ta ali oni način z delavci sporazumela.

Na svetu je že tako, da se najtežje delavce dokoplje do svoje pravice.

Ako se kapitalisti z ekonomskimi sredstvi bore proti politiki te ali one vlade, je vse v redu, če pa delavce nastopi proti takim vladnim odredbam, ki so mu v pogubo in v škodo, ga enostavno smatrajo puntarja in vstaša.

ZA VREČO PAPIRJA JE PLAČAL 25.000 DIN.

Višje sodišče je potrdilo sodbo, s katero je petrinjsko sodišče prisodilo 4 leta ječe ciganu Mihaelu Gomannu, ki je operiral s leparskim trikom "zakletih zakladov." Lahkovernim ljudem je cigani kazal večjo vredno, ki je bila polna papirja, na vrhu pa je ležalo nekaj bankovcev. Pri razkazovanju tega zaklada je pripovedoval da on sam in drugi cigani ne smejo izkoristiti zaklada, da si ga pa lahko drugi prilastijo, če bodo izpolnili vsa navodila in ciganu tudi seveda nekaj plačali za uslugo in dobroto. V raznih vajah so bili lahkoverni, ki so ciganu odšteli precej denarja, a ostali brez zaklada, ker pač niso imeli pravega zaupanja v ciganova čarovnika, ali ker je prišlo kaj drugega vmes. Kmet Jovo Dukić je sleparju izplačal 25.000 din in ko je prišel ponoči v gozd, da bi dvignil zaklad, je res našel zakopano precejšnjo vrečo, v njej pa namesto denarja — navaden papir.

PO OBSTRELJEVANJU

Pogled na razvaline mesta Moro de Ebro po strahovitem obstreljevanju Francove artilerije. Republikanci so se dolgo ustavljali, sledujoč so se pa umorili udati.

Bill of Rights

— PODLAGA AMERIŠKE SVOBODE.

V času, ko državljanska svoboda v mnogih delih sveta propada, desetletja prvih amendentov h konstituciji, ki jih navadno nazivamo pod skupnim imenom Bill of Rights, zavzema dandanes čim dalje večji pomen. Že skoraj stoletje in pol je Bill of Rights ostala podlaga svobode v tej deželi. Kot neodtujljivi del ameriške ustave stoji na straži proti vsaki močeni zapovedi s strani države proti svobodom posameznika.

Konstitucija je izvirno obstojala iz uvoda (preamble) in sedmih odstavkov (Articles). I-ti so ustanovljali demokratično obliko vlade, njune razdelitve v tri pame: zakonodajno, izvršilno (eksekutivno) in pravosodno. V tej obliki je bila konstitucija sprejeta dne 17. septembra 1787 od večine delegatov ustavne konvencije in na to odobrena od vseh treh držav v mesecu juniju 1788.

Kar v novi ustavi ni bilo nič govora o pravicah posameznika, razvila se je močna opozicija, ko je bila ustava predložena državam v odobrenje. Mnogi voditelji revolucije, med njimi Patrick Henry in Thomas Jefferson, so bili proti odobritvi. V sled te silne agitacije za vključitev državljanov, prvih kongres takoj ob otvoritvi svojega prvega zasedanja v New Yorku v septembru 1789 sprejel dvanajst amendentov in jih predložil državam v odobrenje. Deset izmed teh je bilo odbranih in postalo bistven del konstitucije Združenih držav. Nazivamo jih "seznam pravic" (Bill of Rights).

Kaj določa Bill of Rights.

Kongres ne sme nikdar napraviti nikakega zakona, ki bi ustanovil kako državno vero ali prepovedal svobodno izražanje kakršnekoli vere; niti kakakega zakona, ki bi omejeval svobodo govora in tiska, niti pravice ljudstva do mirnega zborovanja in pozivanja vlade, da odpravi pritožbe. — To določa prvi amendent, ki je najvažnejši del ustavno zajamčenih pravic.

Ostalih devet amendentov zajamčuje pravico ljudi, da so varni v svojih osebah, hišah, papirjih in lastnini, prepoved nepravilnih preiskav in zarubljenj; pravico do orožja; jamstvo, da se privatna lastnina ne sme odjemati za javno rabo brez odškodnine; pravico do skrajšnje in javna obravnave in pravico do porote; prepoved pretiranih jamešin ali glob oziroma kazni, nadalje jamstvo državnih pravic.

Dolga borba za državljanske pravice.

Da se popolnoma oceni pomen določb v Bill of Rights, treba le spominjati se na dolgo in težko borbo po vsem svetu za priznanje človeških pravic.

Za mnoga stoletja je prevladovala teorija, da državljani obstojajo za državo, ne pa država za korist državljanov. Poedi-

nee ni imel nikakih garancij, kar se tiče osebne svobode, prostosti in rabe svoje lastnine, svoje vere in bogochastja ali izražanja svojega mnenja.

Na Angleškem, od katere dežele je Amerika dobila večino svojih pionirjev, je borba za gotovo mero državljanov pravic začela rano v 13. stoletju. Leta 1251 je bila Magna Charta izsiljena od kralja Ivana (King John). Ta je bila na svetu prva spisana izjava o pravicah, ki se je čer v glavnem ozirala samo na feudalno gospodo, ampak je bila zgodovinski korak v borbi za človeške pravice. Magna Charta je prepovedala pravosodja, zapiranje ali izganjanje razum vsled zakonitega pravoreka porotnikov in po zakonih dežele.

V 17. stoletju se je borba za državljanske pravice razširila na Angleškem. V glavnem radi tega vprašanja izbruhnila je revolucija l. 1688, ki je odstavila kralja Jamesa II. Nova vladarja, William in Mary, sta morala podpisati Bill of Rights, ki je omejeval kraljeve predpravitve. Kralj ni več smel omaloževati zakone, sprejete od parlamenta, ustanovljena je bila svoboda debate v istem in prepovedane so bile vsakovrstne krute kazni.

Ameriški kolonisti so bili vedno ljubosumni na svoje človeške pravice kot svobodni angleški državljani. Ko so postali neodvisni, so takoj zopet poudarili svoje osebne pravice in, ker so poznali prejšnje dokumente svobode Angležev, so jih razširili in uvrstili v državne ustave in v konstitucijo Združenih držav.

V ENI SOBI SVATBA, V DRUGI MRLIČ.

V vasi Stubici blizu Nikšića je bilo v hiši nekega kmeta svatovanje, ki bo ostalo svatom v neprijetnem spominu. Domačin, ki je imel tudi dva sina, je zaročil svojo hčerko s sinom nekega uglednega soseda. Po dolgem pogajanju so določili doto in tudi dan poroke, a ženinov oče je med pogajanjem

Naznanilo

Slovensko - Amerikanski Koledar za leto 1939 izide sredi decembra meseca. Vsebinska je izredno zanimiva. Koledar bo posebno dobrodošel tistim, ki nameravajo prihodnje leto obiskati svetovno razstavo v New Yorku, ker mu bo dodana v prilogi panorama svetovne razstave v New Yorku. Vseboval bo tudi natančen zemljevid mesta New Yorka. Označeni bodo vse zanimivosti mesta, kot: muzeji, cerkve, gledališča, parki, itd. Ta zemljevid je tiskan v več barvah. Cena koledarja ostane ista kot prejšnja leta: 50 centov. Poštuna plačana. Zaradi stroškov za takovrstno delo smo bili primorani tiskati samo omejeno število. Zato reji ga naročite še danes. — Naročite ga lahko pri zastopnikih tega lista, ali pa naravnost od "Glas Naroda", 216 W. 18th St., New York, N. Y.

večkrat naglasil, da se bo vse razdrlo, če ne bo izvedeno ravno tako, kakor je bilo pred pričami določeno. Ko je bilo vse pripravljeno za poroko, pa zbolil najmlajši nevestin brat. Kar ponoči so ga odpeljali v pogorjsko bolnišnico, na poti pa je izdihnil in mrtvega so ga pripeljali nazaj domov.

Mrlič v hiši, naslednji dan pa naj bi bila poroka — in, če je ne bo, je sploh ne bo nikdar.

DIVJANJE RAZKAČENEGA LJUBIMCA.

Mahin Mujezinović iz vasi Dobrinje v Bosni je star šele 16 let, pa je že zagrešil trške zločine. Zaljubljen je v hišnico Maro Sućur, ki živi že 15 let s priležnikom in ima že 3 nezakonske otroke. Mara se je s fantičem sprla, potem sta se pa zopet pobotala. Ker je bila pa te dni hladna z njim in ga je dražila, je fant pobesnel. Pogrešil je iz žepa nož in eklat z njim svojo ljubico ter njeni dve hčerki, potem pa je zažgal v bližini 11 kopic sene.

po trmasti zahtevi ženinovega očeta. Kaj storiti? Domačin je vedel, da sosede ne vedo za naglo smrt njegovega sina. Mrliča je položil na mrtvaški oder v stransko sobo, katero je zaklenil, druge sobe pa je lepo opremil za svatovanje. Svatje so prišli, veselo so se gostili, pred razhodom pa jim je oče odprl stransko sobo in pokazal svojega sina na mrtvaškem odru. Tudi najbolj veseli svatje so trezni odšli iz hiše. Vsi pa so razumeli, da je oče moral skriti svojega mrtvega sina, ker bi drugače prizadel veliko zlo svoji hčerki.

Uporabljajo ga po vsem svetu iz 1867

Peter

.. Zgaga

MOLČEČNOST
Molčečnost je lepa čednost, le škoda, da je dandanes na svetu tako malo molčečih ljudi.

Ali bi ne bilo dobro, če bi človek samo tisto govoril, kar mu je treba?

Bi bilo in ne. Te dni sem čital zelo značilno zgodbo o skrajno molčečem človeku, ki jo tukaj podajam. Pa sami presodite, če se izplača biti redkobeseden ali ne.

Znani šaljičev je nekoč šel po veliki mestni cesti. Mahoma je obstal pred lekarno, se ozrl v izložbo in vstopil. Mlada prodajalka je stopila predenj. Šaljičev je vlnudno dvignil klub in dejal: Me.

Prodajalka je mislila, da prav ne sliši. Lepo se je nasmehnila in vprašala: Kaj želite? "Me," je rekel in se spoštljivo priklonil.

Prodajalka ni vedela, kaj bi, in hipoma se ji je posvetilo: mogoče je gospod blazen in je ušel iz norišnice? Se zmeraj je stal in čakal pri vratih. Prodajalka se je brž okrenila in stekla h gospodarju.

"Tak čuden gospod je tukaj. Ne reče drugega me 'me'". Gospodar je odložil zemljo s slanino, si s papirnatim prtčkom obrisal usta in je stopil iz pisarne v trgovino. Šaljičev je stal še zmeraj na istem mestu pri vratih. Obraz se mu je kar svetil od zadovoljnosti. Gospodar ga je ostro pogledal in dejal: "Torej, kaj želite?"

"Me," je odvrnil šaljičev. "Kaj le želite?" ga je vprašal gospodar in šel za prodajalno mizo.

"Me," je dejal šaljičev. To je izgovoril kar preprosto in bi bil to še tisočkrat mogel ponoviti.

Gospodar je strumno pristopil njemu, naglo odprl vrata in postavil gospoda na cesto.

"Takšen čuden," je rekla prodajalka. Gospodar ni odgovoril. Z uslužbenec se sploh ni spuščal v pogovore. Razen tega je čutil, da je ravnal kot junak. Stopil je spet v pisarno in pojedel zemljo do konca.

Popoldne je šel šaljičev spet po cesti. Obstal je pred lekarno, se ozrl v izložbo in vstopil. Ko ga je prodajalka zagledala, je takoj stekla h gospodarju in vzkliznila: "Že spet je tukaj!"

Gospodar je precej vedel, kdo bi bil, a gospodar se ne zmeni za vsak nič. Zatorej je vprašal:

"Kdo pa?" "Tisti, ki zmeraj reče — 'me'".

Gospodar se je zdrzil, si odpel gumb na jopiču in je odhitel ven. Nič več se ni mogel premagati. Zavpil je:

"Kaj za vraga pa hočete vendarle?"

Šaljičev bi ne bil junak te zgodbe, če bi ne bil ostal stano-viten. Zato se je priklonil, se vlnudno nasmehnil in je glasno in razločno izrekel "Me".

Zdaj je treba še povedati, kako je gospodar zdivjal, kako je prodajalka vila z rokami, kako je prišla policija, kako so se ljudje gnetli pred lekarno in kako se je nekaj bolj pogumnih ojunalo in začelo izpraševati. In zgodbi spada tudi še to, kako so šaljičeva odvedli na stražnico in kako se je še prej obrnil in se poslednje ozrl v izložbo. Tam je videl napis:

Ali vas glava boli?

Šaljičeva pa je glava res bolela.

Božične pošiljkatve

Svoje in prijatelje v domovini najbolj razveselite če jim pošljete denarno darilo.

Pošljite božična darila v obliki denarne nakaznice s posredovanjem potniškega oddelka "Glasa Naroda."

Denarne pošiljkatve v Jugoslavijo izvršujemo točno in poceni.

Slovenic Publishing Co.
::: Travel Bureau :::
216 West 18th Street New York, N. Y.

Pozor rojaki!

KADAR nameravate potovati v stari kraj;

KADAR hočete poslati denar v stari kraj;

se zaupno obrnite na nas, in postrežemo boste točno in pošteno. Dolgoletna skušnja Vam to jamči.

Pišite po brezplačna navodila in pojasnila na

SLOVENIC PUBLISHING CO.
::: POTNIŠKI ODDLEK "GLASA NARODA" :::
216 West 18th Street New York, N. Y.

Mali Oglasi imajo velik uspeh

Prepričajte se!

Kratka Dnevna Zgodba

FREDERIC BOUTET:

USODNA ŽENSKA

V prostorni predstavi ravna-
teljevega kabineta bančnega
zavoda Andrayeva je sedel v si-
vi živjeji dostojanstveni in sa-
mozavestni pisarniški sluga,
ter prebiral novine, ko je ne-
kako naglo odprl na glavno stop-
nišče vodeča steklena vrata.
— Glej, no gej, to je gospod
Jabault, — je dejal sluga in
dvignil oči. — Kaj pa vam je
kličme, gospod Jabault? Ne-
kam čudni se mi zdite. To bo
hrupa, povsod se širi. V poste-
ljo bi morali — je pripomnil z
zaupljivostjo, ki je čutil, da ga
je dolžan izkazovati enemu naj-
starejših uradnikov podjetja.
Jabault je bil star kakih 40
let. Obleden je bil iz nekakšno
mračno eleganco, od blizu ne-
koliko ponošeno. Njegov glad-
ko obrt obraz je bil bled in oči
so se mu mrzlično svetile. Ven-
dar je pa premogaval čim bolj
svoje navzle temu vidno raz-
burjenje.
— Čisto zdrav sem, — je od-
govoril. — Rad bi govoril z gos-
podom Andrayem.

— Tajnik je prinjem. Ali že-
lite, da ga takoj obvestimo o
vašem prihodu, ali pa bi morda
trčutek počakali v čakalnici?
Sicer pa to ne bo potrebno,
prav kar je pozvonil, torej je
že sam. Takoj mu grem pov-
dat, da bi radi govorili z njim.
Sluga se je kmalu vrnil.

— Vstopite, prosim, gospod
Jabault.
Jabault je šel za njim skozi
čakalnico in sluga ga je odve-
del v ravnateljev kabinet, ve-
liko, udobno sobo modernega
sloga.

Mlad mož, krepak, eleganten,
gladkega, energičnega obraza
stal pred pečjo s cigareto v
ustih. Bil je Anton Andray, ki
je bil pred petimi leti zamenjal
svojega očeta v vodstvu veli-
kega bančnega zavoda, usta-
novljenega po njem.

— Dober dan, Jabault. Kaj
pa bo novega? — je vprašal in

podal svojemu uslužbencu pri-
jateljsko roko.
Jabault se je ni dotaknil.
— Gospod ravnatelj... Ne,
nisem vreden... Prišel sem
vam to povedat...
Andray se je zasmejal.
— Dragi Jabault, kako slavn-
nosten je vaš glas. Stavim gla-
vo, da je storil, kateri vaših
podrejenih brezpomembno na-
pako, za katero se čutite odgo-
vornega.

— Ne, gospod ravnatelj.
Stvar je mnogo resnejša, — je
odgovoril Jabault s tihiim, pri-
dušenim glasom. — Zlorabil
sem vaše zaupanje, gospod ravnatelj. Okradel sem vas.
Andray se je zdrnil.
— Kaj pravite?
— Resnico govorim, gospod
ravnatelj. Okradel sem vas.
Kradem vam, že malone dve
leti. Zlorabljam kot rečeno
vaše zaupanje, ki ga gojite do
mene, sem si enostavno prisvo-
jil znatne zneske. Pojasnim
vam kako.

Bolestno in podrobno, kakor
da polaga račune o zaupani mu
trgovski akciji, je našteval po-
drobnosti in številke svojih po-
neverb. Andray ga je poslušal
z začudenjem, ki je zadušilo v
njem vse druge občutke.

— Glej, glej Jabault, vi saj
sploh ne razumete, kaj mi tu
pripovedujete. Kaj vi, naš naj-
boljši uradnik, najzaneslivejši,
vi, ki ste pri podjetju že nad 20
let, ki vam je moj oče in ki vam
zda jaz zaupam kakor samemu
sebi. Toda zakaj ste to sto-
ril? Kaj je bilo v vašem živ-
ljenju? Vaša plača je lepa,
mislil sem, da imate precej pri-
hrankov. Imel sem vas za vzor
poštenega, vestnega, neoporeč-
nega človeka.

— Saj sem tudi bil, gospod
ravnatelj. Toda pred tremi leti
sem nehal biti tak.

— Zakaj pa?

— Zaradi ženske, — je
vzdihnil Jabault. — Dolžan
sem vam povedati vse, gospod
ravnatelj. Do svojega osem-
inridesetega leta sem bil res
pri vašem očetu in potem pri
vas vzor marljivega, poštenega

uradnika. Ravnali ste z menoj
lepo, počastili ste me s svojim
zaupanjem. Delo me je veselilo,
živel sem mirno, zadovolj-
no življenje. Vse, kar ni bilo
odkrito, jasno, se mi je upiralo,
groza me je bila vsake nepra-
vilnosti. Imel sem že lepe pri-
hranke nad 50,000 frankov, ra-
zen tega sem bil pa kupil hišico
na kmeth. Oddajal sem jo za-
enkrat v najem, dokler bi se ne
mogel preseliti tja kot vpoko-
jenec. Slučajno sem pa srečal
neko žensko. Gospod ravnatelj
do tistega trenutka nisem ve-
del, kaj pomeni ljubezen, strast.
Imel sem tu pa tam keko lju-
bavno dogodovščino, toda ni-
koli me to ni prišlo, nikoli ni-
sem mislil na ženitev. Bilo mi
je prijetneje kot samcu. To je
sebično, priznam, ki sem nje-
gov član, sem se pa seznanil z
mlado žensko. Če se ne motim,
je bila vdova. Gospod ravnatelj,
takrat sem spoznal, da
tiči v meni mož, ki ga nisem
poznal, mož, ki je bil zmožen
na ljubo tej ženski vsega. Za-
radi nje sem poglaval vse svoje
prihranke in prodal svojo hišico.
Nikar ne mislite, da me je
ona oskubila; toda bile je stroje-
piska v nekem državnem ura-
du in jaz sem bil ljubosumen
na vse uradnike, s katerimi je
morala delati. Hotel sem, da
bi pustila službo. Zadolžiti
sem se moral, da sem ji kupil
malo trgovino. Ni je obdržala.
No, potem, ko sem bil že ob vse,
sem pa jel krasti. Kradel sem
vam zavoljo nje, in to je groz-
no, toda resnično, da mi tega
ni žal, gospod. Ne, živel nisem,
dokler nisem spoznal nje — do-
kler se mi ni udala.

Obmolnil je in se opotekel.
Andray ga je gledal z napeto
radovednostjo. Seveda, dej-
stvo, da je bil okraden, mu ni
bilo prijetno. Toda denar mu
ni pomenil tako mnogo. Bolj
ga je zanimalo opazovati člo-
veške strasti in psihološke za-
gonetke. Primer njegovega u-
službenca je bil eden najzani-
mivejših.

— Zakaj ste mi danes to pri-
znali? — ga je vprašal.

— Ker ste mi dodelili nove-
ga uradnika, ki je ljubosumen,
name in me opazuje. Ne mo-
rem več krasti za njo, ne da bi
me zasačili. Ne morem se
sprijazniti z mislijo, da bi osta-
la brez razkošja in zabave.
Preveč jo ljubim. In bojim se
zase. Bojim se, da bom storil
še hujše grehe. Dajte me are-
tirati, gospod, zločinec sem. V
ječi bom varen pred seboj. S
tem bo vse opravljeno. In pa,
če si poiščete novega ljubčka ne-
bom o tem ničesar vedel, — je
zaključil s hropečim glasom.

— Vrnite se v svojo pisarno.
Ne povejte o tem nikomur niti
besedice. Dajte mi naslov in
ime dolične ženske. — je dejal
Andray. — Sporočim vam svoj
sklep v štirinajstih dneh, ob
koncu meseca.

Andray je ostal sam in za-
mislil se je. Občudoval je mož
ljubezni. Imel je nekaj sočutja
s svojim uslužbencem, zlasti je
pa čutil žgočo radovednost gle-
de ženske, ki je znala izpreme-
niti v zločinea poštenega, vest-
nega in skromnega uradnika.

To mora biti prava, usodna
ženska, je pomislil. In naen-
krat se je v duhu ozrl nazaj na
svoje ljubavne pustolovščine in
se vprašal, ali je kdaj poznal
bitje, ki bi se mu bilo posre-
čilo pripraviti njega, Antona
Andraya, do težjega prestop-
ka? Ne. Ko je bil še mlad,
bogat, svoboden in zapeljivec,
je imel mnogo ljubic. Kateri
na ljubo bi bil postavil v dan-
nem primeru na karto svoj po-
ložaj, zavoljo katere bi bil on-
častil svoje ime in se dal za-
preti? Nobeni bi ne bil dopri-
nesel te žrtve. Nesrečni, strast-
ni Jabault je pa za to žensko —

Znova je prečital ime in na-
ime dolične ženske. — je dejal
Andray. — Sporočim vam svoj
sklep v štirinajstih dneh, ob
koncu meseca.

Znova je prečital ime in na-
ime dolične ženske. — je dejal
Andray. — Sporočim vam svoj
sklep v štirinajstih dneh, ob
koncu meseca.

IZ UŽALJENOSTI JE HOTEL V SMRT

Pred dnevi je bila v Balan-
tovi gostilni pri Sv. Duhu pri
Virmašah skupina pivecev, ki so
preganjali dolgočas z vseni
mogočimi pogovori. Vmes so
seveda tudi pridno zalivali in
tako je nastal prepir, katerega
se je posebno udeleževal ope-
kar Leopold F., družinski oče,
ki ima v Virmašah svojo hi-
šico. Vse kaže, da se je mora-
la nejevolja ostalih gostov
osredotočiti prav na Leopolda,
ki so ga postavili na cesto in vr-
hu tega še nabili. Kaj hudega
mu sicer niso storili kljub te-
mu, da je menda poraz vplival
na Leopolda tako zelo, da je
sklenil obracunati sam s seboj.

Čudno redkobeseden je prišel
domov. Vzel je nož in si ga
zasadil globoko v levo stran
vrata, ki ga je pri sunku tudi
precej prerezal. Domači so ne-
mudno poslali po zdravnika v

BLAZNIKOVA Pratika

za leto 1939

Cena 25c

s poštino vred.

"Glas Naroda"

216 West 18th Street

New York, N. Y.

Škofjo Loko. Došli zdravnik
je ugotovil, da na srce ni bi-
la prerezana nobena glavnih
žil.

Spisi Josip Jurčiča:

I. ZVEZEK: Uvod — Narodne pravljice in
pripovedke. — Spomini na deda. — Jurij Kozjak. —
Jesenska noč med slovenskimi polharji. — Domen.
— Dva prijatelja.

II. ZVEZEK: Jurij Kobila. — Tihotapec. — Vrban
Smukova ženitev. — Klosterski žolnir. — Grad Ro-
jinje. — Golida.

III. ZVEZEK: Deseti brat. — Nemški valpet.

IV. ZVEZEK: Cvet in sad. — Hči mestnega sod-
nika. — Kozlovska sodba v Višnji gori. — Dva brata

V. ZVEZEK: Sosedov sin. — Sin kmetskega ce-
sarja. — Med dvema stoloma.

VI. ZVEZEK: Dr. Zober. — Tugomer.

VII. ZVEZEK: Lepa Vida. — Pipa tobaka. Moč
in pravica. — V vojni krajini. — Prava med bra-
toma.

VIII. ZVEZEK: Ivan Erazem Tatenbah. — Bojim
se te. — Črtica iz življenja političnega agitatorja.
— Telečja pečenka. — Šest parov klobas. — Po to-
baku smrdis. — Ženitev iz nevoščljivosti. — Spomini
starega Slovence Andreja Pakja.

IX. ZVEZEK: Rokovnjači. — Kako je Kotarjev
Peter pokoro delal, ko je krompir grade. — Pona-
rejeni bankeveci

X. ZVEZEK: Veronika Deseniška.

10 zvezkov \$10

Tunel

(Spisal B. Kellermann)

Globoko pod zemljo vrtajo or-
jaški stroji tunel med Evropo
in Ameriko. Genialni inženjer
MacAlan vodi ogromno delo.
Cele armade delavcev se zari-
vajo vedno globlje v osrčje
zemlje. Sredi dela zaloti gra-
ditelje strahovita katastrofa,
ki skoro popolnoma uniči že
napravljeno delo in katere žr-
tev je tisoč in tisoče delavcev.
Toda železna volja MacAlana
ne odneha, dokler ne steče med
Evropo in Ameriko globoko
pod oceanom prvi vlak. Skozi
vse delo se čuti orjaški ritem,
ki mestoma kulminira v gran-
dioznih opisih in dogodkih. Tu-
nel je ena najzanimivejših
knjig svetovnega slovstva.

259 strani ... \$1.20

Denarne pošiljatve

Denarna nakazila iz-
vršujemo točno in
zanesljivo po dnev-
nem kursu.

V Jugoslavijo:

Za \$ 2.50	Din. 100
\$ 4.85	Din. 200
\$ 7.20	Din. 300
\$ 11.60	Din. 500
\$ 22.50	Din. 1000
\$ 44.50	Din. 2000

V Italijo:

Za \$ 6.30	Lir 100
\$ 12.—	Lir 200
\$ 29.—	Lir 500
\$ 57.—	Lir 1000
\$ 112.50	Lir 2000
\$ 187.—	Lir 3000

KER SE CENE SEDAJ HITRO
MENJAJO SO NAVEDENE CE-
NE PODVRŽENE SPREMEMBI
GORI ALI DOLI

Za izplačilo veljajo zneski kot
zgoraj navedeni, bodisi v dinar-
jih ali lirah, dovoljamo se
biti po glasu.

NUJNA NAKAZILA IZVRŠU-
JEMO PO CABLE LETTER
ZA POŠTOVANO GL.

SLOVENIC
PUBLISHING
COMPANY
(TRAVEL BUREAU)

216 W. 18th ST., NEW YORK

VAŽNO ZA NAROČNIKE

Poleg naslova je razvidno do kdaj imate plačano naročnino. Prva
številka pomeni mesec, druga dan in tretja pa leto. Da nam priha-
rite nepotrebnega dela in stroškov, Vas prosimo, da skušate naroči-
no pravočasno poravnati. Pošljite naročnino naravnost nam ali jo
pa plačajte našemu zastopniku v vašem kraju ali pa kateremu izmed
zastopnikov, kojih imena so tiskana z črčnimi črkami, ker so upravi-
čeni obiskati tudi druge naselbine, kjer je kaj naših rojakov nasel-
jenih. Zastopnik bo vam izročil potrdilo za plačano naročnino.

CALIFORNIA:

San Francisco, Jacob Laushin

COLORADO:

Pueblo, Peter Culig, A. Saffie
Walsenburg, M. J. Bayak

INDIANA:

Indianapolis, Fr. Zupančič

ILLINOIS:

Chicago, J. Bevil
Chicago, J. Fabian (Chicago, Cicero
in Illinois)

Joliet, Jennie Bumbich
La Salle, J. Spilich
Macomb, Frank Augustin
North Chicago in Waukegan, Math.

MARYLAND:

Kittanning, Fr. Vodopivec

MICHIGAN:

Detroit, L. Plank

MINNESOTA:

Chisholm, Frank Goulo, J. L. Zupančič
Ely, Jos. J. Puhel
Eveland, Louis Goulo
Gilbert, Louis Vokai
Hibbing, John Kovac
Virginia, Frank Hivatic

MONTANA:

Roundup, M. M. Panian
Wahoot, L. Champa

NEBRASKA:

Omaha, Fr. Broderick

NEW YORK:

Brooklyn, Anthony Svet
Gowanda, Karl Strimlich
LIND PARK, Frank Wade

OHIO:

Barberton, Frank Treha
Cleveland, Anton Bobek, Chas. Kar-
liger, Jacob Resnik, John Slapnik
Girard, Anton Nagode
Lorain, Louis Balant, John Kumele
Youngstown, Anton Kikolj

OREGON:

Gregory City, J. Koblar

PENNSYLVANIA:

Bessemer, John Jevnikar
Broughton, Anton Ipavec
Conemaugh, J. Brezovec
Coverdale in okolici, Mrs. Ivana
Kupalik
Export, Louis Zupančič
Farrell, Jerry Okorn
Forest City, Math Kapa
Fr. Blodnar

Greensburg, Frank Novak
Homer City, Fr. Perencnik
Johnstown, John Polanc
Krayn, Ant. Tabulej

Luzerne, Frank Balloch
Midway, Joud Zupit
Pittsburgh in okolici, Philip Progar
Steelton, A. Hren
Turtle Creek, Fr. Schiffrer
West Newton, Joseph Jovan ...

WISCONSIN:

Milwaukee, West Allis, Fr. Škok
Sheboygan, Joseph Kakek

WYOMING:

Rock Springs, Louis Teacher
Diamondville, Joe Rolink

Vsak zastopnik izda potrdilo za svo-
to, katere je prejel. Zastopnik izda
potrdilo.

UPRAVA "GLAS NARODA"

Ivan Pregelj: Izbran Spisi

STEFAN GOLJA IN NJEGOVI. — Tolminska
novele. 253 strani.

V Stefanu Golji nam podaja Pregelj edinstveno
sliko trpljenja našega naroda v časih graščanske
močnosti. V središču te žive nepoznane zgodovins-
ke slike stoji klena postava župnika Stefana Golje,
ki da v pravem pomenu besede "življenje za svoje
ovce." Prepletel je roman s tragedijo lepe Tolminke,
ki v svoji čudovito nežni izvedbi nima sebi enake.
Tolminske novele vsebujejo med drugim tudi origi-
nalni, že splošno zasloveli pridiki "Pustina pridiga,"
in "Pulver und Blei" ter biser naše novelelike:
"Gospoda Matije zadnji gost."

Cena \$1.50

ODISEJ IZ KOMENDE. — Zapiski gospoda
Lanspreškega. 269 strani.

V tem III. zvezku nam prikaže Pregelj prelepo po-
stavo našega velikega narodnega gospodarja 18. sto-
letja, Petra Pavla Glavarja. Hrbtenico temu delu
tvori že pred leti napisana večerniška zgodba o mla-
dostnih letih Glavarjevih, a dopolnil je to mladostno
sliko z Glavarjevimi zapiski, ki nam ga kažejo v
njegovi življenjski modrosti pri čebelah, na njego-
vem gradu Lansprežu, kjer mu svojo glavo ozarja
mlada ljubezen njegovega oskrbnika in nesrečne kon-
tese Klare. S Peter Pavlom Glavarjem je ustvarjena
najboljša slovenska ljudska povest. Knjiga nam po-
ustvarja kos slovenske preteklosti in iz nje diha slo-
venska zemlja sama.

Cena \$1.50

Bogovec Jernej

(Spisal Ivan Pregelj)

Pisatelj je posegel v dobo,
ko se je začel širiti protestan-
tizem po Slovenskem. Pridi-
garja Jerneja je klasično opi-
sal. Romanu so dodana po-
trebna pojasnila.

Cena \$1.50

ZAVRŽENA

ROMAN IZ ŽIVLJENJA

112 ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL I. H.

44. POGlavJE.

Naslednjega jutra p ride najprej Werner v Strasserjevo vilo ter se prijavi pri gospej Hartmanovi. Sicer je pri tem mislil na Dagmar, ki mu tudi v sobi tete Brigitte pride naproti. Iskreno se objameta in poljubita in Werner pravi veselo:

"Ali si moreš misliti, moje sladko srce, kako dolga, kako neizmerno dolga se mi je zdela ločitve?"

Dagmar mu poredno priklama.

"Morem si misliti, tako dolga, kot meni. Četudi je v tako kratkem času nenadoma prišlo toliko nad mene, sem še pri vsem tem imela dovolj časa, da sem mislila na tebe. Sedaj pa mi najprej povej — kaj je rekla tvoja mati?"

Werner se g injen zasmije.

"Vsa je prevzeta veselja in razburjenja in hrepeni po tebi, da vidi nevesto svojega Wernerja."

"O, ko bi le mogla takoj k njej!"

"Ko bo tukaj končano zadnje dejanje drame, se bova peljala k njej. Pa nazvlic temu ji čas ne bo preveč dolg, kajti za tvoj sprejem hoče še hišo okrasiti."

Oba se blažno smejeta, nato pa si zopet pripovedujeta. Werner pove Dagmar in gospej Brigitte, kak načrt je njegov oče naredil za bodoči prizor. Dagmar v razburjenju stisne dlani svojih rok.

"O, kako mučno bo za oboje."

Werner jo privije k sebi.

"Do njih nobenega usmiljenja, Dagmar; še predobro bodo odšli in zaslužili ste še mnogo kaj hujšega."

Teta Brigita šepa ob palici v veliko sprejemno sobo, da počaka Hermana Falknerja in tako sta oba zaročenca sama. To znata dobro izkoristiti, se neprestno poljubljata in zagotavljata, kako se ljubita. Nato pa slišita prihajati Hermana Falknerja, ki gre takoj v sprejemno sobo, kjer ga gospa Brigita pozdravi žarečih oč. V svojih rokah ima velik zavitek listin in prosi gospo Brigito, da pokliče markizo in Eleno. Markiza in Elena kmalu prideta in ošabno pozdravita. Svoje stvari si gotovi, to je bilo videti na njenih obrazih. Herman Falkner obe pozdravi s priklonom, nato pa pravi:

"Prišel sem, cenjene dame, da, kot sem vam že včeraj povedal, izvršim zadnje formalnosti, po katerih bo dedinja postavljena v popolno oblast svoje dedščine."

Tedaj pa vstopi Werner, ki je spremil Dagmar v sosednjo sobo, takoj, ko je vedel, da so vsi zbrani. Dagmar je pustil v sosednji sobi z določnim naročilom.

Markiza in njena hči pri besedah Hermana Falknerja olajšano vzdihneta in Wernerja ljubezno pozdravita. Toda markiza se ne more zdržati, da ne bi rekla:

"Sedaj je že skrajni čas, da moja hči pride v posest svoje dedščine."

In Elena živahno vpraša:

"Ko bodo te formalnosti rešene, ali morem takoj odpotovati v Italijo?"

"Nič in nikdo vam ne bo branil."

"In kakšne so te formalnosti?" vpraša Elena.

Herman Falkner razvije ovitek z listinami in navidezno z velikim zanimanjem gleda nekatere listine, nato pa pravi:

"Pred vsem je treba opraviti samo še nekaj, skoro bi rekel, brezpomembnega. Za to postopanje je zahtevano, da dedinja pred tremi pričami razgali svojo desno nogo. Tukaj so navzroče tri priče, gospa Hartman, moj sin in jaz. Ali želite kako služkinjo, da vam razgali nogo?"

Elena in njena mati se za trenutek osuplo pogledate. Nato pa pravi markiza:

"To pa je zelo čudna zahteva. Kaj pa ima to s tem opraviti?"

"To bom pozneje povedal. Ali tedaj želite kako služkinjo?"

Elena skomigne z rameni, ker pa se zaveda, da ima lepo nogo, je še nekoliko vesela, da je p rimorana nogo pokazati pred Wernerjem Falknerjem. Markiza pa vstane in pravi:

"Tega ni treba. To postopanje — recimo — je tako čudno, da bi svoji nečakinji rada prihranila, da bi bilo poklicanih še več prič, kot pa so neobhodno potrebne. Sama bom razgalila nogo svoje nečakinje."

Herman Falkner se prikloni, Werner pa uljudno položi pred Eleno blazino in Elena se mu ikoketno nasmehe, kot bi hotela reči. Sedaj boš videl nekaj lepega. Ponosna markiza pa poklekne ter sezuje čevlji in svilnato nogavico s Elenine desne noge.

"Tako, gospod ravnatelj, kaj pa sedaj?"

Oba gospoda in teta Brigita stopijo prav blizu Eleni in si natančno ogledujejo Elenino nogo in Elena pri tem smeje gleda Wernerja.

Nekaj časa je vse tiho v sobi. Nato pa se gospod Herman Falkner visoko vzravna ter pravi ostro in odločno:

"Dokazano je, da ta mlada dama ni dedinja Rudolfa Strasserja."

Markiza in Elena prebledita in Elena se zlekne na stol. Njena mati pa takoj zbere svoje misli, ter jezno zarohni proti Hermanu Falknerju:

"Kaj se drznete, kako morete kaj tako nesramnega izjaviti?"

Falkner ostane popolnoma miren, toda njegove oči se bliskajo.

"Ne razburjajte se po nepotrebnem, signora," pravi hladno, "kajti svoje moči boste še zelo potrebovali. Povem in naznamim vam, da ima hči Rudolfa Strasserja, Dagmar, na palcu desne noge majhno, hruski podobno materino znamenje in tega ni na moji tele mlade dame."

Markiza ve, kaj vse je na kocki, toda stvar se ji še ne zdi izgubljena. Elena pa že napol onesveščena sedi na svojem stolu in skoro proseče gleda Wernerja.

Signora se hripavo zasmije in z mepopisno drznostjo pravi:

"Zelo slabo sem naredila, draga Dagmar, da sem pustila, da ti je v tvojih otročjih letih moja, v takih zadevah zelo izkušena služkinja to znamenje odstranila."

(Dolga prihodnjak)

NEMIRNA PALESTINA

Arabski vstaši se zbirajo v bližini Jeruzalema ter snujejo napad na židovsko prebivalstvo.

Razne vesti.

MILIJONARJI TIHOTAPIJO STRUPENA MAMILA.

Pariška policija je v začetku tega tedna prijela tri imenitne ljudi, ki jim je dokazala, da so trgovali s strupenimi mamilami, kar je po vseh postavah vseh držav strogo prepovedano, je pa prav zato silo dobičkanosno. Prijela je dva največja evropska trgovca z mamilami, ki sta morda imela celo vso svetovno trgovino s tem prepovedanim blagom v svojih rokah.

Eden izmed prijatih je 54 let stari Romun I. I. Diamondoglou, najbrže Jud, kakor bi sklepali iz imena. Ta mož je znan horzni spekulant, znan na vseh borzah sveta ter njegovo premoženje cenijo na najmanj 80 milijonov frankov.

Drugi je 54 let stari Pierre Ciolan, tudi Romun, ki je še pred 4 leti bil baje romunski konzul v Parizu, vsekakor pa je mož vedno popotoval z diplomatskim potnim listom, kar mu je njegovo tihotapstvo še olajšalo. Z njim vred je bila prijeta tudi njegova žena.

Prijeli so jih v najbolj elegantnem hotelu francoskega pristaniškega mesta Cherbourg, odkoder so se z ladjo "Europa" hoteli prepeljati v Ameriko. V njihovi hotelski sobi so policisti v dveh elegantnih popotnih kovčegih dobili 60 kg strupenih mamil, kar je na trgu vredno več ko en milijon frankov in je bilo namenjeno v Ameriko. Tihotapska in zločinska trojica je bila docela varna ter se ni bala policije, ker se je zanašala na diplomatski potni list. Zato je svoj tovor tudi kaj slabo skrila. Policija je odprla le kovčega, pa je že našla strup.

Izdal jih je najbrž kak so-trudnik, ki se je z njimi sprl in se hotel maščevati. Kako je nač bilo, tega policija seveda ne izda. Ko je tihotapska trojica v Parizu stopila na vlak proti Cherbourg, jo je policija že nadzorovala, vendar je ni

MORILEC ZARADI LJUBAVNICE.

V Chateau Thierryju v Franciji je ustrelil neki 36-letni notarski kandidat, ki je poneveril pri svojem delodajalcu nad sto tisoč frankov zaradi ljubavnega razmerja s svojo prijateljico, svojo ženo, svoeja 7 letnega sina, nato pa še sebe. Morilec se je bal obračuna s svojim šefom in je ugonobil svojo družino in samega sebe, da bi se izognil posledicam nepremišljene ljubezni.

ADVERTISE IN "GLAS NARODA"

USODNA ŽENSKA

(Nadaljevanje s 3. strani.)

ime, ki mu ga je bil povedal uradnik. Valerie Blartova. Vstopil je, zagledal suho ženi-co, oblečeno brez elegancije, toda okusno. Njen brezpomembni obraz je bil nerodno nališpan pod kratko, rdeče pobarvano grivo. To je morala biti prodajalka. Andray je hotel kupiti listnico, pa ni mogel izbrati nobene izmed tistih, ki mu jih je pokazala. Zato je dejal, da bi rad govoril z lastnico trgovine.

— To sem jaz, — je odgovorila rdečelasa ženica.

Plačal je predloženo listino in odšel ves presenečen. Kakšne čare neki je našel Jabault na tej ženi? Končno je pomislil, da lepota ni vse. Morda je pa inteligentna, duhovita. Morda je ...

Naslednjega dne je odšel zopet v Ternes, izbral si je denarnico in navezal pogovor z Valerio, ki je pokazala precej laskavosti do tako elegantnega kupca. Valeria Blartova je govorila kat mala, običajna, banalna in mnogo zahtevajoča vlačuga. V prizadevanju odkriti tajno njene zapeljivosti ji je jel od tistega dne dvoriti in svoje prizadevanje je nadaljeval v naslednjih dneh. Večkrat ga je zavrnila. S kom pa mislite, da govorite? Jaz moških sploh ne poslušam. Poštena žena sem — a potem mu je kaj rada obljubila sesetaneke.

Is tega sestanka je odšel brez upanja, da bi kdaj spoznal, kaj je na nji in še z bolj vročo željo razumeti to.

— Kaj neki je na nji tako zapeljivega? — je ponavljal sam pri sebi.

Da bi mogel v miru razglabl-jati to težko uganko in na drugi strani, da bi rešil Jabault izkušnjave, je sklenil najeti na drugem koncu Pariza opremljeno stanovanje, kjer naj bi se naselila Valeria Blartova na njegove stroške.

Privolila je rada, Jabault, ki seveda tega ni vedel, je nekoga večera ni več našel v trgovini, kateri je pretil polom. Jabault je bil ves obupan. Ker se zgodilo to proti koncu meseca, je šel zopet k svojemu gospodarju in mu ves obupan povedal, da ga je zapustila. In znova je prosil, naj ga da zapreti, češ da mu bo tako lažje.

Zbršimo to s table, spominjam se, kako vestno in pošteno ste mi služili, dragi Jabault — je dejal Andray. — Odpušam vam, zdaj, ko je ta ženska izginila. Ostanite pri meni na svojem mestu. In zapomnite si, da mora biti ženska vsaj vredna, da dela človek zaradi nje neumnosti.

Žalibog, ravnatelj, ta je bila vredna, tega verjemite mi in to je edino opravičilo. — je odgovoril Jabault ognjevit. — Pred njo sploh nisem živel. In brez nje, kako bom živel?

In odšel je ves obupan. Toda kaj more ta neumnec?

KRETANJE PARNIKOV

SHIPPING NEWS

7. decembra: Conte di Savola v Genoa Hamburg v Hamburg

10. decembra: Normandie v Havre Aquitania v Cherbourg

13. decembra: Bremen v Bremen

14. decembra: New York v Hamburg Rex v Genoa

16. decembra: Queen Mary v Cherbourg

17. decembra: Paris v Havre

21. decembra: Hansa v Hamburg

26. decembra: Normandie v Havre

Za gospodinje

Kuharske Knjige...

Slovenske žene so splošno znane kot dobre kuharice. Vsakdanjo hrano znajo pripraviti okusno in spretno brez posebnih kuharskih navodil. Naša slovenska kuha je nekaj posebnega, ker je vzeta iz vseh narodnosti, katere so postavljale nekdanjo Avstrijo. Ni rečeno, da mora dobra kuha biti ravno draga, pridenite kakšne malenkostne stvari, kot te ali one zelenjave ali dišave in napravite posebno tečno, okusno jed.

V knjigarni "Glas Naroda" imamo sledeče kuharske knjige, ki bi Vas morda zanimala:

LJUDSKA KUJARICA
Najnovejša zbirka navodil za kuhinjo in dom.
Cena 50c

SLOVENSKA KUJARICA
Najpopolnejša izdaja — 728 strani.
Cena \$5.

KUHARICA
965 navodil, 255 strani.
broširana \$1.25...
vezana \$1.50

KNJIGARNA "GLAS NARODA"
216 WEST 18th STREET NEW YORK

najti na tem bitju tako strastnega? S čim ga je tako zapeljevala? Kako mu je mogla biti mikavna? — se je vpraševal Andray.

In čez dve leti se je še vedno tako vpraševal, ne da bi bil zapustil Valerio Blartovo in še vedno je z vso vneto razglabljal to zagonetko.

VELIK NAPREDEK ZAGREBA.

Zagrebska mestna občina je potrošila v zadnjih 20 letih za gradnjo cest, kanalov, stanovanjskih hiš, arkov, mostov itd. 1,250,000,000 din. Zgrajenih je bilo 5250 stanovanjskih hiš in 115 km novih kanalov.

V stoterih slovenskih domovih boste našli to knjigo umetniških slik. Naročite jo že vi.

"Naši Kraji"

Slike so iz vseh delov Slovenije in vemo, da boste zadovoljni.

Zbirka 87 fotografij v bakrotisku na dobrem papirju vas stane —

\$1.

KNJIGARNA "GLAS NARODA"

Bohinjsko jezero

216 WEST 18th STREET, NEW YORK